KOMENDA GŁÓWNA
OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY
00-349 Warszawa, ul. Tamka 1
tel. 22 578-47-01/02
e-mail: kgohp@ohp.pl
www.ohp.pl

Standardy ochrony małoletnich uczestników Ochotniczych Hufców Pracy

Polityka ochrony małoletnich w Ochotniczych Hufcach Pracy

Edycja 2026 (po ewaluacji)

Warszawa 2026

SPIS TREŚCI:

Preambuła 3

Definicje pojęć 5

I. Zasady organizacji bezpiecznego środowiska działań.....7

II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do OHP 12

III. Zasady bezpiecznych relacji.....15

IV. Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego 21

V. Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu 22

VI. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.....26

VII. Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego 29

VIII. Zasady przeglądu i aktualizacji *Standardów*.....30

Podstawa prawna (stan prawny na dzień 30 czerwca 2026 r.).....31

Załączniki 32

1. Rejestr koordynatorów bezpieczeństwa uczestników OHP.
2. Oświadczenie koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP (WK OHP/CKiW OHP/OSZ OHP).
3. Ankieta ewaluacyjna dla pracownika OHP.
4. Ankieta ewaluacyjna dla uczestnika OHP.
5. Oświadczenie o niekaralności.
6. Oświadczenie o krajach zamieszkania.
7. Oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami*.

Preambuła

Małoletni uczestnicy Ochotniczych Hufców Pracy pozostają w centrum szczególnej troski instytucji. Poszanowanie ich praw, godności, bezpieczeństwa oraz wspieranie ich harmonijnego rozwoju stanowią podstawowe zobowiązanie Ochotniczych Hufców Pracy i wspólną odpowiedzialność wszystkich osób wykonujących zadania na rzecz OHP.

Realizując swoją misję wspierania młodych ludzi w procesie wychowania, kształcenia oraz przygotowania do wejścia na rynek pracy, Ochotnicze Hufce Pracy tworzą środowisko oparte na szacunku, zaufaniu, odpowiedzialności i wzajemnym poszanowaniu. Każdy małoletni uczestnik ma prawo do nauki, rozwoju i zdobywania doświadczeń w warunkach zapewniających ochronę przed przemocą, wykorzystywaniem, zaniedbaniem, dyskryminacją oraz wszelkimi innymi formami krzywdzenia.

Ochrona małoletnich jest integralnym elementem działalności Ochotniczych Hufców Pracy i obowiązkiem wszystkich osób wykonujących zadania na rzecz OHP. Każdy pracownik oraz każda osoba współpracująca z OHP jest zobowiązana do działania z należytą starannością, kierowania się dobrem małoletniego oraz niezwłocznego reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o zagrożeniu jego bezpieczeństwa lub naruszeniu jego praw.

Standardy ochrony małoletnich uczestników Ochotniczych Hufców Pracy – Edycja 2026 (zwane dalej *Standardami*) stanowią rozwinięcie rozwiązań wdrożonych w 2024 roku. Niniejsza edycja została opracowana w oparciu o doświadczenia wynikające z dwuletniego stosowania *Standardów*, wyniki przeprowadzonej ewaluacji oraz potrzebę ich dalszego doskonalenia. Wprowadzone zmiany służą wzmacnianiu skuteczności działań podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich oraz zapewnieniu spójnych zasad postępowania we wszystkich jednostkach organizacyjnych Ochotniczych Hufców Pracy. Celem *Standardów* jest zapewnienie małoletnim uczestnikom OHP skutecznej ochrony przed wszelkimi formami krzywdzenia oraz określenie zasad budowania bezpiecznego środowiska wychowawczego i edukacyjnego. *Standardy* wyznaczają jednolite zasady zapobiegania zagrożeniom, rozpoznawania symptomów krzywdzenia, podejmowania działań interwencyjnych oraz współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, a także z instytucjami właściwymi w zakresie ochrony małoletnich. Ich postanowienia realizują wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa oraz odzwierciedlają dobre praktyki w zakresie ochrony dzieci i młodzieży.

Przyjmując niniejsze *Standardy*, Ochotnicze Hufce Pracy zobowiązują się do:

- kierowania się dobrem małoletniego jako wartością nadrzędną we wszystkich podejmowanych działaniach;
- poszanowania praw, godności, podmiotowości oraz indywidualnych potrzeb każdego małoletniego uczestnika;
- podejmowania wszelkich niezbędnych działań zapobiegających przemocy, wykorzystywaniu, zaniedbaniu i innym formom krzywdzenia małoletnich;
- tworzenia bezpiecznego, przyjaznego i włączającego środowiska sprzyjającego rozwojowi młodego człowieka;
- zapewnienia, aby osoby wykonujące zadania na rzecz OHP dawały rękojmię należytej ochrony bezpieczeństwa małoletnich;

- systematycznego rozwijania kompetencji pracowników w zakresie rozpoznawania zagrożeń, ochrony małoletnich oraz właściwego podejmowania działań interwencyjnych;
- prowadzenia działań edukacyjnych wzmacniających świadomość małoletnich w zakresie ich praw, bezpieczeństwa oraz odpowiedzialnego funkcjonowania w relacjach społecznych i środowisku cyfrowym;
- zapewnienia małoletnim oraz ich rodzicom/opiekunom prawnym dostępu do informacji o obowiązujących *Standardach*, możliwościach uzyskania pomocy oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Kierując się odpowiedzialnością za dobro młodego człowieka oraz przekonaniem, że skuteczna ochrona **osób do 18 roku życia** wymaga zaangażowania całej społeczności OHP, Ochotnicze Hufce Pracy ustanawiają niniejsze *Standardy* jako zbiór zasad i procedur obowiązujących we wszystkich jednostkach organizacyjnych OHP. Ich celem jest budowanie trwałej kultury bezpieczeństwa, odpowiedzialności i wzajemnego szacunku, w której dobro małoletniego pozostaje wartością nadrzędną.

Definicje pojęć

Agresja – intencjonalne zachowanie ukierunkowane na zewnątrz lub do wewnątrz, mające na celu spowodowanie szkody fizycznej lub psychicznej.

Cyberprzemoc – forma przemocy polegająca na wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności internetu i urządzeń mobilnych, do krzywdzenia drugiej osoby. Obejmuje m.in. wyzywanie, poniżanie, ośmieszanie, zastraszanie, nękanie, rozpowszechnianie nieprawdziwych lub kompromitujących informacji, publikowanie lub przerabianie zdjęć, filmów i innych materiałów bez zgody osoby, której dotyczą, podszywanie się pod inną osobę, ujawnianie jej danych lub tajemnic, wykluczanie z aktywności internetowych, a także wykorzystywanie narzędzi sztucznej inteligencji do tworzenia lub rozpowszechniania fałszywych materiałów (np. deepfake) oraz stosowanie szantażu z wykorzystaniem materiałów o charakterze intymnym (sextortion).

Dane osobowe – informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej w rozumieniu przepisów o ochronie danych osobowych (RODO), w szczególności imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy, wizerunek lub jeden bądź kilka czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby.

Jednostka OHP – jednostka organizacyjna wchodząca w skład struktury Ochotniczych Hufców Pracy, tj.: hufiec pracy OHP, ośrodek szkolenia i wychowania OHP, młodzieżowe centrum kariery OHP, centrum edukacji i pracy młodzieży OHP, centrum kształcenia i wychowania OHP, ośrodek szkolenia zawodowego OHP, wojewódzka komenda OHP, Komenda Główna OHP.

Jednostka sprawująca nadzór – jednostka organizacyjna OHP, nadzorująca jednostki podległe, tj. Komenda Główna OHP, wojewódzka komenda OHP, centrum edukacji i pracy młodzieży OHP.

Krzywdzenie małoletniego – każde działanie lub zaniechanie naruszające prawa, dobro lub godność małoletniego albo zagrażające jego prawidłowemu rozwojowi. Krzywdzenie obejmuje w szczególności:

- **Przemoc fizyczną** – umyślne działanie lub zaniechanie powodujące lub mogące spowodować uszczerbek na zdrowiu lub cierpienie fizyczne małoletniego, w tym stosowanie kar fizycznych.
- **Przemoc psychiczną (emocjonalną)** – działania lub zaniechania naruszające poczucie bezpieczeństwa, własnej wartości lub godności małoletniego, w szczególności poniżanie, odrzucanie, zastraszanie, wyśmiewanie, izolowanie, lekceważenie jego potrzeb emocjonalnych.
- **Zaniedbanie** – niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych, zdrowotnych, edukacyjnych lub opiekuńczych małoletniego oraz nierespektowanie jego podstawowych praw.
- **Przemoc seksualną (wykorzystywanie seksualne)** – angażowanie małoletniego w jakąkolwiek aktywność o charakterze seksualnym, z kontaktem fizycznym lub bez niego, w tym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.
- **Przemoc rówieśniczą (bullying)** – celowe i powtarzające się działania lub zachowania rówieśników wyrządzające małoletniemu krzywdę, podejmowane bezpośrednio lub z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, obejmujące w szczególności przemoc fizyczną, psychiczną, werbalną, relacyjną, materialną, seksualną oraz cyberprzemoc.

Małoletni (dalej również dziecko, uczestnik) – każdy uczestnik OHP, który nie ukończył 18 roku życia.

Naruszenie prywatności uczestnika poprzez nieuprawnione lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku – działanie polegające na wykorzystaniu danych osobowych,

wizerunku lub innych informacji dotyczących uczestnika bez jego zgody albo bez podstawy prawnej, w sposób naruszający jego prawa, dobra osobiste, bezpieczeństwo lub dobre imię. Obejmuje w szczególności podszywanie się pod uczestnika, przejęcie lub wykorzystanie jego kont internetowych, rozpowszechnianie danych osobowych, wizerunku, materiałów, zdjęć lub filmów bez zgody, publikowanie materiałów przerobionych (w tym z wykorzystaniem narzędzi sztucznej inteligencji), ujawnianie informacji poufnych, a także wykorzystywanie tych działań do ośmieszania, szantażowania, wyłudzenia danych lub korzyści majątkowych.

Podmioty współpracujące – podmioty zewnętrzne współpracujące z OHP, świadczące usługi na rzecz OHP, np. agencje ochrony, firmy cateringowe, podmioty medyczne, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, pracodawcy u których uczestnicy OHP odbywają praktyczne przygotowanie zawodowe, partnerzy projektowi, instytucje publiczne, muzea, aqaparki, itp.

Pracownik – osoba wykonująca zadania na rzecz OHP, w tym pracownicy, zleceniobiorcy, B2B, wolontariusze, praktykanci, stażyści, trenerzy, instruktorzy, osoby prowadzące zajęcia.

Pracownik pedagogiczny OHP – pracownik OHP wykonujący zadania związane bezpośrednio z wychowaniem, opieką, kształceniem, wsparciem psychologicznym, pedagogicznym lub rozwojem zawodowym uczestników OHP, którego zakres obowiązków wiąże się z bezpośrednim kontaktem z małoletnimi uczestnikami. W szczególności są to wychowawcy, pedagodzy, psycholodzy oraz inne osoby wykonujące zadania pedagogiczne określone w zakresie ich obowiązków.

Przekroczenie granic – działanie lub zaniechanie naruszające zasady określone w *Standardach*, które może stanowić lub prowadzić do przemocy wobec małoletniego.

Przestępstwo – czyn zabroniony, uznany przez ustawę za społecznie szkodliwy, zagrożony karą na podstawie prawa karnego.

Rodzice/opiekunowie prawni – rodzice uczestnika OHP lub inne osoby uprawnione do reprezentowania małoletniego oraz sprawowania pieczy nad nim na podstawie przepisów prawa lub orzeczenia sądu, w szczególności opiekunowie prawni, osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz inne osoby uprawnione do podejmowania decyzji w sprawach małoletniego.

Uczestnik OHP (dalej także młodzież) – osoba uwzględniona w ewidencji jednostki OHP, korzystająca z form wsparcia realizowanych przez Ochotnicze Hufce Pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami rekrutacji.

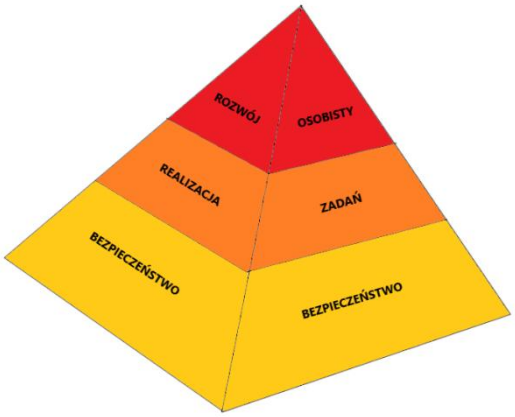
Zespół Interdyscyplinarny – zespół powoływany przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, działający na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji oraz służb działających na rzecz osób doznających przemocy, w tym małoletnich. W skład Zespołu wchodzą przedstawiciele pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. W razie potrzeby do prac mogą być włączani przedstawiciele innych podmiotów.

Zespół do pracy nad problemem – grupa pracowników zatrudnionych w OHP, która może być powołana przez kierownika jednostki, jeśli stwierdzi on taką potrzebę do współpracy z organizacjami specjalistycznymi i rodzicami/opiekunami prawnymi dla sprawcy lub pokrzywdzonego.

Zgoda rodzica/opiekuna prawnego – zgoda co najmniej jednego z rodziców/opiekunów prawnych małoletniego. Natomiast w przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami prawnymi należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

I. Zasady organizacji bezpiecznego środowiska działań

1. Bezpieczne środowisko działań jest środowiskiem pozbawionym nadużyć, zastraszania, przemocy, posiadającym jasne procedury bezpieczeństwa oraz w ramach którego podejmowane są działania mające na celu profilaktykę przemocy.
2. Organizacja bezpiecznego środowiska działań stanowi fundament wszelkich działań w zakresie realizacji oferty OHP oraz pozostaje spójne i osadzone w standardzie wychowania młodzieży OHP.

Ryc. Bezpieczne środowisko działań jako filar realizacji zadań i rozwoju osobistego młodzieży.

3. Zasady zapewnienia małoletniemu bezpiecznego środowiska działań dotyczą **wszelkich form opieki sprawowanej przez OHP nad uczestnikami** – zarówno podczas zajęć realizowanych na terenie jednostki OHP, jak i poza jej terenem.
4. W Ochotniczych Hufcach Pracy wyznaczony jest **koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP** którym jest:
   a) Komendant hufca pracy OHP, kierownik ośrodka szkolenia i wychowania OHP, dyrektor centrum kształcenia i wychowania OHP, dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego OHP lub wskazany przez niego zastępca – na poziomie podstawowym.
   b) Wojewódzki komendant OHP lub wskazany przez niego zastępca – na poziomie wojewódzkim.
   c) Komendant Główny OHP lub wskazany przez niego Zastępca Komendanta Głównego OHP – na poziomie ogólnopolskim.
5. Koordynator, stosownie do właściwości terytorialnej**,** jest odpowiedzialny za:
   a) Wyznaczenie konkretnie z imienia i nazwiska jednej/siebie lub kilku osób[1] i udostępnienie informacji o tym pracownikom OHP oraz małoletnim, jako:
      - Osoby odpowiedzialnej za politykę ochrony małoletnich, sprawującej kompleksowy nadzór nad prawidłowym stosowaniem *Standardów* w jednostce OHP oraz ich aktualność.

      Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:
      – dbałość o udostępnienie *Standardów* na stronie internetowej jednostki OHP, na jej terenie oraz na terenie obiektu, w którym organizowane są zajęcia;

[1] W sytuacji wyboru jednej osoby do wszystkich zadań/odpowiedzialności należy przemyśleć sytuacje, w których ta osoba może być nieobecna i inny pracownik musi podjąć się wypełniania tych funkcji.

- przygotowanie pracowników do stosowania *Standardów* przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w *Standardach*;
- delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją *Standardów* oraz monitoring ich realizacji;
- przegląd *Standardów* w porozumieniu z pracownikami oraz z małoletnimi i - jeśli to możliwe - ich rodzicami/opiekunami prawnymi;
- monitorowanie czy występują trudności w realizacji *Standardów*;
- koordynowanie prac związanych z aktualizacją *Standardów*.

- Osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo w internecie, sprawującej nadzór nad korzystaniem z internetu przez małoletnich na terenie jednostki OHP oraz nad bezpieczeństwem małoletniego w internecie.

  Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:
  - opracowanie zasad bezpiecznego korzystania z internetu przez małoletniego w czasie gdy przebywa on w jednostce OHP lub bierze udział w zajęciach organizowanych przez OHP;
  - bezpieczne warunki korzystania z internetu na komputerach znajdujących się na terenie jednostki OHP;
  - instalację oraz regularną, przynajmniej raz w miesiącu, aktualizację oprogramowania blokującego dostęp treści szkodliwych i nieodpowiednich do wieku małoletniego;
  - sprawdzenie, co najmniej raz na miesiąc, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do sieci internet znajdują się treści szkodliwe i nieodpowiednie do wieku małoletniego;
  - cykliczne, przynajmniej raz w miesiącu, spotkanie z małoletnimi poświęcone zasadom bezpiecznego korzystania z internetu.
- Osoby odpowiedzialnej za ochronę małoletniego w zakresie przyjmowania zgłoszeń o zagrożeniu dobra małoletniego i podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami.

  Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:
  - przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego;
  - przyjęcie zgłoszenia o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub jego krzywdzeniu; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających jego dobru, dokumentowanie ich, weryfikacja oraz informowanie koordynatora o wynikach poczynionych ustaleń;
  - przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu lub niewłaściwym udostępnieniu, rozpowszechnianiu lub wykorzystaniu wizerunku małoletniego lub ujawnione na tym tle problemy;
  - zainicjowanie niezwłocznej interwencji;
  - zawiadomienie sądu rodzinnego;
  - złożenie niezwłocznego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego zgodnie z art. 304 Kodeksu postępowania karnego;
  - prowadzenie ewidencji zdarzeń oraz interwencji, zabezpieczanie dokumentacji.
- Osoby odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia małoletniemu – opracowanie planu wsparcia małoletniego i jego monitorowanie.

  Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:

- opracowanie planu wsparcia małoletniego;
- współpracę ze specjalistami udzielającymi wsparcia;
- monitorowanie wsparcia udzielanego małoletniemu.

b) Monitorowanie działań ww. osób odpowiedzialnych w zakresie ochrony małoletniego przed krzywdzeniem.

c) Złożenie „Oświadczenia koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP" (**załącznik nr 2**) – zgodnie z podległością organizacyjną, w terminie **do 30 dni** od objęcia funkcji.

d) Umieszczanie w załącznikach do porozumień z partnerami zewnętrznymi oraz umów z wykonawcami zewnętrznymi wersji (np. skróconej) *Standardów* oraz następujących oświadczeń:
   - Oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami ochrony małoletnich uczestników OHP* i zobowiązaniu do ich przestrzegania.
   - Oświadczenie o weryfikacji przez wykonawcę zewnętrznego kadry mającej kontakt z małoletnim pod kątem jego bezpieczeństwa.

e) Weryfikowanie, czy partnerzy oraz wykonawcy zewnętrzni, a także inne podmioty, z którymi współpracuje jednostka OHP (np. usługi zewnętrzne takie jak np. pomoc specjalistyczna, pracodawca u którego uczestnik realizuje praktyczne przygotowanie zawodowe, aquapark, muzeum, itp.) posiadają własną politykę ochrony małoletniego lub inne np. prowadzące 1-osobową działalność gospodarczą – udokumentowaną informację weryfikacyjną.

f) Sporządzanie listy sprawdzonych lokalnych dla miejsca realizacji działań z małoletnim placówek, które mogą udzielić profesjonalnej pomocy, jeśli nastąpi taka potrzeba (np. szpitale, przychodnie lekarskie, psychologowie, interwenci, itp.). Współpraca z nimi powinna zostać zabezpieczona stosownymi porozumieniami o ile nie wynika to z przepisów prawa.

g) Upowszechnianie zasad udziału w zajęciach organizowanych przez OHP osób ze specjalnymi potrzebami oraz sposób zaspokojenia tych potrzeb (np. wymagania medyczne, dostosowanie dla osób z niepełnosprawnością fizyczną itp.), tak, aby były one znane przed zadeklarowaniem uczestnictwa w OHP.

h) Bieżące monitorowanie realizacji *Standardów* i poziomu bezpieczeństwa małoletnich.

i) Bieżące monitorowanie skuteczności podejmowanych działań naprawczych, łagodzących lub eliminujących skutki zaistniałych zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.

j) Uczestniczenie w wizytacjach dotyczących przeglądu jednostki OHP w zakresie zgodności prowadzonych działań z wymogami *Standardu*.

k) Nawiązywanie kontaktów i uczestniczenie we współpracy z instytucjami / osobami / podmiotami zewnętrznymi realizującymi zadania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

l) Wspomaganie pracowników w realizacji *Standardu* (np. poprzez dzielenie się dobrymi praktykami, rozmowy konsultacyjne, organizacje form doskonalenia zawodowego w zakresie dotyczącym realizacji *Standardów* – w sposób, aby każdy pracownik pedagogiczny OHP **nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy** miał możliwość udziału w co najmniej jednej takiej formie, itp.).

m) Szkolenie pracowników (w systemie kaskadowym) w zakresie zapisów dotyczących *Standardów* (w przypadku stałej grupy zespołu pracowników szkolenie odbywa się dla niej **co najmniej raz na 2 lata**, a w przypadku pracowników nowo zatrudnianych – przeszkolenie ich przed przystąpieniem do pracy).

n) Inicjowanie rozwiązań metodycznych i organizacyjnych sprzyjających ograniczaniu ryzyka zagrożeń dla dobrego samopoczucia i bezpieczeństwa uczestnika.

6. Jednostka OHP:
   a) Zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony małoletniego przed krzywdzeniem oraz pomocy mu w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
      - rozpoznawania symptomów krzywdzenia;
      - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia;
      - odpowiedzialności prawnej pracowników zobowiązanych do podejmowania interwencji;
      - procedury *Niebieskie Karty*, którą zgodnie z przepisami prawa realizują podmioty, z którymi OHP prowadzi współpracę: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; funkcjonariusz Policji, pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny; nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; osoby wykonujące zawód medyczny; przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.
   b) Dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją, pomocą w sytuacjach krzywdzenia młodzieży lub zagrożenia przemocą czy wykorzystywaniem, zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia, inne służby) i zapewnia do nich łatwy dostęp pracownikom oraz rodzicom / opiekunom prawnym.
   c) Udostępnia materiały edukacyjne dla:
      - uczestnika oraz oferuje mu edukację w zakresie praw innych osób, w tym małoletnich, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w internecie), ochrony przed krzywdzeniem i pomocy w sytuacjach zagrożenia. O formie tych zajęć decyduje kierownik jednostki (np. e-learning, zajęcia wychowawcze, warsztaty);
      - rodziców/opiekunów prawnych w zakresie: wychowania uczestnika bez przemocy oraz ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w internecie).
   d) Informuje rodziców/opiekunów prawnych o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych.
   e) Eksponuje informacje dla uczestnika na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania.

7. Pracownik pedagogiczny OHP:
   a) Posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego oraz monitoruje jego sytuację i dobrostan. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, podejmuje w miarę możliwości, niezwłoczną rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania pomocy.

b) Jest przygotowany by edukować:
   - małoletniego na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem;
   - rodziców/opiekunów prawnych na temat wychowania bez przemocy oraz ochrony małoletniego przed przemocą i wykorzystywaniem.

c) Dysponuje materiałami edukacyjnymi dla uczestnika i dla rodziców/opiekunów prawnych oraz je aktywnie wykorzystuje.

d) Bierze udział w samokształceniu z zakresu bezpieczeństwa i ochrony małoletniego przed krzywdzeniem.

e) Jest zobowiązany uczestniczyć, nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, w formie doskonalenia zawodowego organizowanej przez koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP – właściwego dla danej wojewódzkiej komendy OHP lub centrum kształcenia i wychowania OHP, obejmującej zagadnienia związane z realizacją *Standardów*, w szczególności:
   - interwencję w sytuacjach kryzysowych;
   - ćwiczenia sytuacyjne;
   - bezpieczeństwo małoletnich, w tym bezpieczeństwo w środowisku cyfrowym;
   - analizę przypadków;
   - rozpoznawanie symptomów krzywdzenia małoletnich;
   - zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
   - inne zagadnienia pozostające w związku z realizacją *Standardów.*

8. ***Standardy* funkcjonują w dwóch wersjach:**
   a) W wersji zupełnej, umieszczonej w widocznym miejscu lokalu jednostki OHP i łatwo dostępnym dla wszystkich pracowników (jeżeli lokal jednostki OHP składa się z kilku odrębnych budynków lub jest wielopiętrowy *Standardy* należy umieścić w każdym budynku/piętrze) oraz są upublicznione na stronie internetowej OHP.
   b) W wersji skróconej, tzn. przeznaczonej i przystępnej dla małoletniego, dostosowanej do jego wieku, zawierającej informacje dla niego istotne, dostępnej w widocznym miejscu lokalu jednostki OHP, w którym/których uczestnik przebywa lub może przebywać) oraz upublicznione na stronie internetowej jednostki OHP.
9. W sytuacji, gdy małoletni czuje, że w stosunku do niego następuje **przekroczenie granic ze strony innej osoby**, **może on skontaktować się z koordynatorem** bezpieczeństwa uczestników OHP.
10. Jednostka OHP posiadająca **obiekt hotelarski/oferujący usługi turystyczne** prowadzi działalność w oparciu o odrębne przepisy funkcjonowania, w tym zasady i procedury identyfikacji małoletniego przebywającego w obiekcie hotelarskim i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w tym obiekcie.

Uwaga:
Jednostka tego typu (tzn. **ośrodek szkolenia zawodowego** OHP posiadający obiekt hotelarski/oferujący usługi turystyczne) posiada odrębnie opracowaną politykę ochrony małoletniego, którą zatwierdza dyrektor tej jednostki.

II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do OHP

1. W Ochotniczych Hufcach Pracy funkcjonują zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.
2. Przed zatrudnieniem danej osoby lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z małoletnim należy ustalić jej kwalifikacje i kompetencje do pracy oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla bezpieczeństwa małoletniego.
3. W każdym przypadku, niezależnie od podstawy zatrudnienia lub nawiązania współpracy, należy pozyskać dane pozwalające na zidentyfikowanie kandydata do pracy lub współpracy oraz zweryfikować jego stosunek do osoby małoletniej i podzielanie wartości związanych z szacunkiem wobec niej oraz przestrzegania jej praw.
4. W trakcie rekrutacji należy uzyskać:
    a) Dane osobowe kandydata, takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości.
    b) Informacje dotyczące:
        - Wykształcenia i kwalifikacji kandydata pod kątem zgodności z wymogami legislacyjnymi.
        - Przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata.
5. **Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą:**
    a) **<u>Pracodawca pozyskuje</u>** informację, sprawdzając, czy kandydat figuruje w *Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym* (tzn. *Rejestr z dostępem ograniczonym* **<u>oraz</u>** *Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze*).
    Wydruk z Rejestru (tzn. wydrukowaną stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w Rejestrze) należy przechowywać dokumentacji dotyczącej pracowników.
    b) **<u>Kandydat przedkłada pracodawcy</u>** informację w zakresie przestępstw określonych w:
        - Rozdziale XIX *Kodeksu karnego (*„Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu”).
        - Rozdziale XXV *Kodeksu karnego (*„Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”).
        - Art. 189a *Kodeksu karnego* („Handel ludźmi”).
        - Art. 207 *Kodeksu karnego* („Znęcanie się”).
        - *Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* lub odpowiadających tym przestępstwom czynów zabronionych określonych w przepisach prawa obcego.

<u>Uwaga:</u>
Informacje o których mowa w powyższym pkt a) i pkt b) dotyczą:

a) Wszystkich pracowników/stażystów/praktykantów/wolontariuszy realizujących zadania w hufcu pracy OHP, ośrodku szkolenia i wychowania OHP, centrum kształcenia i wychowania OHP, młodzieżowym centrum kariery OHP, centrum edukacji i pracy młodzieży OHP, centrum kształcenia i wychowania OHP, ośrodku szkolenia zawodowego OHP oraz kierowników tych jednostek.
b) Pracowników/stażystów/praktykantów/wolontariuszy realizujących zadania w zakresie rekrutacji, kształcenia, wychowania, rynku pracy, współpracy międzynarodowej, promocji, kontroli, współpracy z jednostkami terytorialnymi w wojewódzkiej komendzie OHP oraz kierownictwa wojewódzkiej komendy OHP, a także w Komendzie Głównej OHP oraz kierownictwa Komendy Głównej OHP.
c) Pracowników w sytuacji zmiany warunków zatrudnienia/współpracy skutkującej powierzeniem pracownikowi funkcji lub pracownikowi z innego obszaru – zadań z zakresu obszaru, w którym informacje są wymagane.

6. Jeżeli kandydat do pracy posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
7. Kandydat składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwa obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy zaświadczenia z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnim.
8. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, kandydat składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
9. Oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
10. **Ponowne uzyskanie informacji weryfikacyjnej oraz ponowne złożenie wymaganych informacji/oświadczeń <u>jest wymagane</u> w sytuacjach:**
    a) Zmiany jednostki OHP, pracodawcy lub podmiotu współpracującego.
    b) Zmiany zakresu obowiązków skutkującej rozpoczęciem lub istotnym rozszerzeniem kontaktu z małoletnimi.
    c) Przerwy w zatrudnieniu lub współpracy uniemożliwiającej potwierdzenie ciągłości wykonywania zadań na rzecz OHP.
    d) Wejścia w życie zmian uregulowań wewnętrznych OHP zobowiązujących do złożenia informacji/oświadczeń.
    e) Powstania wątpliwości co do aktualności, kompletności lub prawidłowości wcześniejszej weryfikacji.
11. **Ponowne uzyskanie informacji weryfikacyjnej oraz ponowne złożenie informacji/oświadczeń <u>nie jest wymagane</u>, jeżeli <u>łącznie</u> spełnione są następujące warunki:**
    a) Osoba została wcześniej prawidłowo zweryfikowana/złożyła wymagane oświadczenia.
    b) Nie nastąpiła przerwa w zatrudnieniu lub współpracy.
    c) Osoba wykonuje te same zadania w tej samej jednostce OHP.
    d) Brak jest zmian przepisów zobowiązujących do ponownej weryfikacji.
12. Osoby zaproszone do jednorazowego prowadzenia np. prelekcji, wykładu lub spotkania z osobami małoletnimi **nie są zobowiązane** do przedstawienia informacji weryfikacyjnej, jeżeli przez cały

czas przebywają pod nadzorem pracownika OHP, nie sprawują samodzielnej opieki nad małoletnimi oraz nie pozostają z nimi sam na sam.

13. W przypadku osób zaproszonych do prowadzenia zajęć cyklicznych lub samodzielnie realizujących działalność wobec małoletnich **stosuje się obowiązki weryfikacyjne** wynikające z ustawy i wówczas taka osoba przedkłada informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV – Kodeks karny, art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub odpowiadających tym przestępstwom czynów zabronionych określonych w przepisach prawa obcego.
14. W przypadku opiekuna, który przyjeżdża do Polski z innego kraju, w ramach projektu – wymiany międzynarodowej, prezes/dyrektor tamtejszej organizacji zobowiązuje się w umowie o wymianie lub składa oświadczenie, że pracownik opiekujący się młodzieżą, który przyjeżdża, posiada kwalifikacje i nie był karany w zakresie określonym wymogami polskimi/ich odpowiednikami.
15. **Każdy pracownik OHP, na każdym poziomie organizacji OHP,** niezależnie od zajmowanego stanowiska oraz rodzaju i zakresu powierzonych zadań, a także terminu zatrudnienia, **jest zobowiązany do zapoznania się ze *Standardami* i złożenia pisemnego oświadczenia zobowiązującego do ich przestrzegania**.
    a) Oświadczenie zostaje włączone do dokumentacji dotyczącej pracownika, a w przypadku jej braku dołączone do umowy cywilnoprawnej.
    b) Brak zgody na podpisanie Oświadczenia uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

> **Uwaga:**
> Nie ma obowiązku ponownego składania oświadczeń w związku z wejściem w życie niniejszej edycji *Standardów*. **Należy natomiast** sporządzić notatkę potwierdzającą, że koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP poinformował pracowników o wejściu w życie nowej edycji *Standardów*. Notatka powinna zawierać podpisy pracowników potwierdzające zapoznanie się z tą informacją.

16. Za realizację rekrutacji pracowników OHP zgodną ze *Standardami* odpowiada, zgodnie z właściwością terytorialną: Komendant Główny OHP, wojewódzki komendant OHP, dyrektor CKiW OHP, dyrektor OSZ OHP, który monitoruje poprzez pracowników do spraw kadr, spełnienie wymagań odnośnie kandydatów.

III. Zasady bezpiecznych relacji

1. Pracownik OHP:
   a) Zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji pracownik – małoletni oraz małoletni – małoletni ustalone w podmiocie.
   b) Zapoznaje małoletniego oraz jego rodziców/opiekunów prawnych z zasadami bezpiecznych relacji pracownik – małoletni oraz małoletni – małoletni ustalonymi w podmiocie.
2. **Zasady bezpiecznych relacji między pracownikiem OHP a małoletnim.**
   a) Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracownika jest działanie dla dobra małoletniego.
   b) Pracownik traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby oraz stwarza najlepsze warunki sprzyjające jego rozwojowi.
   c) Pracownik przestrzega obowiązujące prawo i wewnętrzne procedury instytucji oraz działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.
   d) Zasady bezpiecznych relacji pracownika z małoletnim obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z małoletnim, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą pracownika lub w ramach zajęć zorganizowanych przez OHP.
   e) Pracownik jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczestników OHP. Działania powinny być prowadzone w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
   f) Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnim obowiązują każdego pracownika, w tym personel zarządzający. Znajomość *Standardów* i zobowiązanie się do ich przestrzegania pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem.
   g) **Niedozwolone jest:**
      - Ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących uczestnika wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczestników (obejmuje to wizerunek uczestnika, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, orientacji seksualnej);
      - Stosowanie jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletniego lub jakichkolwiek innych nadużyć.
      - Nawiązywanie z uczestnikiem jakichkolwiek relacji romantycznych, erotycznych, seksualnych, zauroczenia, więzi wykraczających poza relację wychowawczą.
      - Wchodzenie w relacje z rodzicami/opiekunami prawnymi, wykraczające poza kontakty w sprawach wychowawczo-edukacyjnych, niedozwolone jest przyjmowanie korzyści materialnych lub pozamaterialnych od rodziców/opiekunów prawnych.
      - Proponowanie uczestnikowi lub zachęcanie go do kosztowania alkoholu, bądź zażywania niedozwolonych substancji, a także spożywanie przez pracownika OHP w jego obecności wszelkich używek.
      - Poniżanie uczestnika, upokarzanie, zawstydzanie go, ubliżanie, kierowanie pod jego adresem komunikatów prześmiewczych, lekceważących, nawiązujących do atrakcyjności seksualnej; używanie krzyku jest również niedozwolone poza

wyjątkowymi sytuacjami np. gdy zagrożone jest bezpieczeństwo osób lub trzeba utrzymać porządek w grupie.

3. **Kontakt fizyczny z małoletnim.**
   a) Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowany i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednej osoby może być nieodpowiednie wobec innej. Należy zawsze kierować się swoim osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję uczestnika, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.
   b) Każdy pracownik OHP w sytuacji ewentualnego kontaktu fizycznego z małoletnim:
      - W sytuacji, w której musi dotknąć małoletniego, wyjaśnia co i z jakiego powodu będzie robił.
      - Jest zawsze przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
      - Zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach pracownik powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
      - Nie ukrywa i zachowuje jawność kontaktu fizycznego z małoletnim. Kontakt fizyczny nie może być związany z jakąkolwiek gratyfikacją, czy zależnością ekonomiczną ani wynikać z relacji władzy. Jeśli pracownik OHP jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze powinien poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpienia zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
      - Nie bije, nie szturcha, nie popycha, nie szarpie, nie kopie, nie klepie, ani w jakikolwiek sposób nie narusza integralności fizycznej małoletniego.
      - Nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
      - Nie angażuje się w takie aktywności jak np. łaskotanie, udawane walki z małoletnim czy zabawy fizycznej stanowiące ukrytą przemoc.
   c) W sytuacjach wymagających np. czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z nim. Dba o to, aby w każdej z czynności asystował inny pracownik. Przy ustalaniu osoby towarzyszącej podczas tych czynności bierze pod uwagę preferencje małoletniego co do wyrobu tej osoby.
   d) Niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
4. **Zasady bezpiecznej komunikacji z małoletnim.**
   a) Małoletni jest traktowany z szacunkiem, poszanowaniem godności osobistej, akceptacją jego osoby (co nie jest tożsame z akceptacją każdego zachowania czy postępowania uczestnika).

b) Pracownik OHP dokłada wszelkich starań, aby jego reakcje w relacji z małoletnim były adekwatne do sytuacji, kulturalne, bezpieczne, wyważone, cierpliwe, uzasadnione i sprawiedliwe.
c) Obowiązuje dyskrecja w sytuacjach, gdy uczestnik podzieli się z pracownikiem informacjami o swoich przeżyciach i problemach osobistych. Odstąpienie od poufności jest możliwe tylko aby chronić małoletniego, bądź gdy wszedł w konflikt z prawem – jednak o takiej potrzebie należy uprzedzić go i uzasadnić potrzebę.
d) Należy zachować przejrzystość, aby uniknąć ryzyka błędnej interpretacji postępowania.
e) Małoletni powinien być zapewniony, że jeśli w jego odczuciu zostały przekroczone osobiste granice, może o tym powiedzieć dorosłemu, który był podmiotem zachowania lub innej osobie dorosłej i ma prawo do rozmowy wyjaśniającej sytuację.
f) Każdego uczestnika należy traktować jako równoprawnego, niezależnie od jego narodowości, wyznania religijnego, poglądów politycznych, przekonań, pełnosprawności / niepełnosprawności, sytuacji materialnej, statusu społecznego, orientacji seksualnej, itp.
g) Należy zachować szczególną ostrożność i uważność wobec uczestnika, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź poważnych zaniedbań.
h) Uczestnik ma zapewnioną całkowitą nietykalność cielesną. W wyjątkowych sytuacjach zagrażających życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu małoletniego lub pozostałych małoletnich (np. gdy uczestnik zasłabnie) należy kierować się zawsze swoim osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję uczestników, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez uczestnika lub osoby trzecie.
i) Każdy pracownik OHP w komunikacji z małoletnim:
   - Uważnie słucha go i udziela mu zrozumiałych odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i sytuacji.
   - Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.
   - Dba o to, aby w przypadku dostępności innych pracowników być w zasięgu ich wzroku lub słuchu, kiedy prowadzi aktywności z małoletnim. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musi zostać z nim sam na sam, zawsze powiadamia o tym innego pracownika oraz informuje, w którym dokładnie miejscu będzie przebywać wraz z małoletnim.
   - Zapewnia małoletniego, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć jemu lub wskazanej osobie i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
   - Nie zachowuje się w obecności małoletniego w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do jego wyglądu, aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

5. **Zasady bezpiecznych kontaktów pracownika OHP z małoletnim poza godzinami pracy:**
   a) Co do zasady kontakt z uczestnikiem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi powinien odbywać się w godzinach pracy i dotyczyć celów wychowawczych i edukacyjnych, z wyjątkiem sytuacji, kiedy uczestnik lub jego rodzic/opiekun prawny potrzebuje natychmiastowego wsparcia ze strony pracownika OHP. Kontakt powinien odbywać się poprzez kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, grupa w mediach społecznościowych – jeśli w grupie lub w gronie

odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła, lub odbiorcami jest co najmniej dwoje małoletnich i każdorazowo musi być to kontakt jawny), zgodnie z prawem i opierać się na prawidłowych etycznie relacjach. Kontakty przez prywatne kanały komunikacji, również media społecznościowe, mogą odbywać się tylko i wyłącznie w celach służbowych i w uzasadnionych przypadkach oraz w żaden sposób nie wykraczać poza relację wychowawczą.

b) W sytuacjach **wyjątkowych, mających charakter nadzwyczajny**, kryzysowy, zagrażający życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu małoletniego dopuszcza się kontakt pracownika z małoletnim lub małoletniego z pracownikiem poza godzinami pracy, jeżeli jest to niezbędne do udzielenia pomocy lub zapewnienia bezpieczeństwa. Kontakt powinien mieć charakter **incydentalny,** być ograniczony do niezbędnego zakresu oraz – o ile nie stoi to w sprzeczności z dobrem małoletniego – uwzględniać poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego oraz przełożonego. Kontakt powinien odbywać się za pośrednictwem służbowych lub zaakceptowanych przez jednostkę OHP kanałów komunikacji lub możliwych do udokumentowania.

c) W przypadku konieczności wizyty w miejscu zamieszkania uczestnika, bądź spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi – powinno się to odbywać po poinformowaniu przełożonego o miejscu spotkania bądź sposobie kontaktu, powodzie kontaktu, a po odbyciu spotkania lub kontaktu telefonicznego, należy poinformować przełożonego o jego przebiegu, a w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej – udokumentować ją notatką służbową.

d) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczestnik i rodzice/opiekunowie prawni są osobami bliskimi wobec pracownika – krewnymi, sąsiadami, itp.) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczestników, ich rodziców/opiekunów prawnych.

6. **Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni:**

a) Naczelną zasadą relacji między uczestnikami jest:
   - Działanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich uczestników.
   - Równe traktowanie, szacunek dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

b) Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec kolegi/koleżanki w jakiejkolwiek formie: fizycznej, werbalnej, stosowanej poprzez środki komunikacji elektronicznej, manipulacji, zastraszania, itp.

c) Uczestnik jest bezwzględnie zobligowany do powstrzymywania się od używania przemocy, znęcania się nad kolegami/koleżankami słabszymi czy młodszymi, używania wulgarnego, obraźliwego języka.

d) Uczestnik szanuje:
   - Prawo innych uczestników do prywatności.
   - Cudzą własność, prywatność i przestrzeń.

e) Uczestnik:
   - Zachowuje się wobec kolegów/koleżanek w sposób stosowny (obejmuje to nieużywanie wulgarnych słów/gestów/żartów/memów/sms-ów itd., nieczynienie obraźliwych uwag, nienawiązywanie w wypowiedziach do wyglądu, aktywności bądź atrakcyjności seksualnej i poziomu inteligencji oraz niewykorzystywanie wobec innych przewagi fizycznej, niezastraszanie, nieprzymuszanie, niekierowanie gróźb;
   - Nie zawstydza innych, nie upokarza, nie lekceważy, nie obraża, nie rozładowuje agresji słownej lub fizycznej na innych;

- Nie utrwala wizerunku innych osób (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyraziły one na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzać, obrażać, kompromitować, ośmieszać, ujawniać ich sprawy osobiste lub rodzinne;
- Nie proponuje kolegom/koleżankom alkoholu, wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich/e-papierosów ani innych substancji psychoaktywnych, ani ich używania.

7. **Działania z małoletnimi:**

Pracownik OHP w działaniach z małoletnimi:

a) Jest zobowiązany do jawności i przejrzystości kontaktu z małoletnim.
b) Swoim profesjonalnym zachowaniem daje przykład małoletnim i jest dla nich przykładem do naśladowania.
c) Aktywizuje małoletnich i traktuje ich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny i ekonomiczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
d) Dba o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie małoletniego. Oznacza to konieczność wcześniejszego przeprowadzenia oceny ryzyka, obejmującej np. zakwaterowanie w internacie.
e) Kontroluje ogląd sytuacji, jest zawsze świadomy tego, co robią małoletni i gdzie przebywają.
f) Nie dopuszcza do oddalenia się małoletniego od grupy tylko z jednym dorosłym, chyba że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z rodzicem/opiekunem prawnym lub wymagają tego względy bezpieczeństwa (np. wizyta u lekarza).
g) Jest uważny na fizyczne i emocjonalne potrzeby małoletniego oraz pomaga w ich zabezpieczeniu. Upewnia się, że małoletni wie, komu może zgłaszać swoje obawy lub niewłaściwe zachowania.
h) Stawia na pierwszym miejscu dobrostan małoletniego.
i) Wspiera małoletniego w nawiązywaniu relacji z innymi uczestnikami w sposób niewywierający presji i pozostawiający wolność wyboru co do osób, z którymi małoletni chce lub nie chce nawiązywać kontaktu.
j) Jest uważny na procesy grupowe występujące między małoletnimi.
k) Przed wejściem do pokoju internatowego uczestnika pracownik powinien zapukać. Sytuacji, w których pracownik jest sam w pokoju z małoletnim należy unikać. Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.
l) Zgłasza wszelkie obawy dotyczące bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia małoletniego do koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP.
m) Uwzględnia bezpieczeństwo małoletniego oraz zapewnia dostęp do szybkiej pomocy medycznej (dostęp do apteczki pierwszej pomocy, możliwość wezwania pogotowia).
n) Nie angażuje małoletniego w aktywności uwłaczające lub obrażające go, ośmieszające, niewłaściwe, przekraczające strefę intymną i nagość, utrwalające stereotypy.
o) Dba o dobrostan fizyczny małoletniego zapewniając mu odpowiednią ilość snu oraz czasu na regenerację (dotyczy internatu i wyjazdów).
p) Raportuje koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletniego przez pracownika OHP lub pracownika OHP przez małoletniego. W przypadku bycia świadkiem takiej sytuacji, reaguje stanowczo i z wyczuciem.
q) Unika faworyzowania małoletnich i nie otacza ich osobistą opieką, której nie potrzebują.
r) Nie nawiązuje z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani nie składa mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne

komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletniemu treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.

s) Nie utrwala wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletniego, jeśli kierownik jednostki nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samego małoletniego.
t) Nie proponuje małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie używa ich w obecności małoletniego.
u) Nie przyjmuje pieniędzy ani prezentów od małoletniego, ani jego rodziców/opiekunów prawnych. Nie wchodzi w relacje jakiejkolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców/opiekunów, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

IV. Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego podejmowane są działania określone w procedurze interwencji w sytuacjach kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu uczestnika OHP.
2. Niezależnie od tego, czy krzywdzenie nastąpiło podczas pobytu pod opieką OHP, czy pracownik OHP powziął informacje na temat przemocy mającej miejsce poza OHP, należy podjąć interwencję oraz poinformować kierownika jednostki i rodziców/opiekunów prawnych – o ile nie są oni osobami krzywdzącymi (w przypadku dokonywania krzywdy jest jednego z rodziców/opiekunów prawnych – należy poinformować drugiego rodzica/opiekuna prawnego).
3. Zawiadomienie niezwłocznie powinno wpłynąć do podmiotów takich jak policja, prokuratura, ośrodek pomocy społecznej, przynależnych do miejsca zamieszkania małoletniego.
4. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest osoba małoletnia w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy dodatkowo niezwłocznie poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
5. W opiece wychowawczej nad małoletnimi szczególną uwagę należy zwrócić na takie formy krzywdzenia, których ryzyko pojawienia się, zdarza się najczęściej. Są to: krzywdzenie przez osobę dorosłą oraz krzywdzenie rówieśnicze.
6. Wobec małoletniego doświadczającego krzywdzenia należy opracować **Plan wsparcia małoletniego uczestnika OHP**[2] (zwany dalej *Planem*) zawierający wskazania dotyczące podjęcia działań w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa, w tym: sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia, formy wsparcia możliwe do zaoferowania przez OHP, rekomendowanie udania się małoletniego do specjalistycznej placówki pomagającej dzieciom, jeżeli istnieje taka potrzeba.
7. *Plan* powinien być opracowany z rodzicami/opiekunami prawnymi i omówiony z małoletnim. W przypadku, gdy opiekun jest osobą krzywdzącą, wówczas *Plan* należy opracować w porozumieniu z rodzicem niekrzywdzącym. Opracowują go pracownicy pedagogiczni OHP dla konkretnego – małoletniego uczestnika OHP (skrzywdzonego oraz sprawcy). Stanowi on ciąg oddziaływań wspierających, przewidzianych w czasie, mających na celu konstruktywną zmianę w zachowaniu i postępowaniu uczestnika lub wsparcie w pokonaniu przez niego trudności.
8. W tworzeniu *Planu* należy korzystać z możliwości i zasobów OHP oraz włączać inne specjalistyczne podmioty takie jak: lokalne ośrodki pomocy społecznej, ośrodki interwencji kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalistyczne poradnie rodzinne, ośrodki wczesnej interwencji, ośrodki wsparcia dziennego, środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, centra pomocy dzieciom, ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci.
9. *Plan* jest sporządzany w możliwie najkrótszym terminie, jednak nie dłuższym niż **do 10 dni roboczych** po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego.

[2] Może stanowić część indywidualnego planu pracy wychowawczej z uczestnikiem oraz jego rozwoju.

V. Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu

1. Rozwiązania organizacyjne dotyczące zasad korzystania z internetu, mediów cyfrowych oraz urządzeń elektronicznych przez małoletnich uczestników OHP w jednostce OHP uwzględniają aktualne standardy bezpieczeństwa, potrzebę ochrony małoletnich przed zagrożeniami w środowisku cyfrowym oraz konieczność zapewnienia warunków sprzyjających ich prawidłowemu rozwojowi, zdrowiu i dobrostanowi.
2. Infrastruktura sieciowa jednostki OHP umożliwia dostęp do internetu pracownikom OHP oraz, w zakresie określonym w niniejszych *Standardach*, małoletnim uczestnikom OHP.
3. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci zapewnia, w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów oraz możliwości technicznych, odpowiednie zabezpieczenie sieci i urządzeń przed nieuprawnionym dostępem oraz podejmowaniem działań zagrażających bezpieczeństwu użytkowników. W przypadku stosowania mechanizmów rejestrowania aktywności w sieci odbywa się to zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności dotyczącymi ochrony danych osobowych i prywatności.
4. Podczas zajęć organizowanych przez OHP małoletni uczestnicy korzystają z osobistych urządzeń elektronicznych wyłącznie w zakresie związanym z prowadzonymi zajęciami lub za zgodą pracownika OHP. W pozostałych przypadkach urządzenia powinny być wyłączone lub wyciszone i odłożone w sposób niezakłócający przebiegu zajęć.
5. Jednostka OHP, zapewniając małoletniemu dostęp do internetu, podejmuje działania zabezpieczające go przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla jego bezpieczeństwa, zdrowia, godności lub prawidłowego rozwoju. W przypadku udostępniania sprzętu elektronicznego należy stosować, w miarę możliwości technicznych i organizacyjnych, aktualne oprogramowanie zabezpieczające oraz zapewniać jego bieżącą aktualizację. Udostępniana przez OHP sieć Wi-Fi powinna być odpowiednio zabezpieczona przed nieuprawnionym dostępem.
6. Pracownik OHP powinien być świadomy zagrożeń cyfrowych oraz ryzyka związanego z rejestrowaniem, przetwarzaniem i udostępnianiem informacji o aktywności użytkowników w sieci przez aplikacje, platformy cyfrowe i algorytmy. Powinien również dbać o bezpieczeństwo własnej aktywności w internecie, w tym o ustawienia prywatności swoich kont oraz treści publikowane lub udostępniane w mediach społecznościowych, mając na uwadze swój zawodowy kontakt z małoletnimi uczestnikami OHP.
7. Pracownik OHP nie wykorzystuje prywatnych kont w mediach społecznościowych do prowadzenia indywidualnej komunikacji z małoletnim uczestnikiem w sprawach związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych ani do publikowania informacji dotyczących małoletniego. Komunikacja związana z działalnością OHP powinna, co do zasady, odbywać się z wykorzystaniem oficjalnych kanałów komunikacji OHP. Pracownik OHP powinien również uwzględniać wpływ publicznie dostępnych treści zamieszczanych w swoich mediach społecznościowych na bezpieczeństwo, prywatność i dobro małoletnich uczestników OHP.
8. Pracownik OHP nie nawiązuje z małoletnim uczestnikiem OHP prywatnych relacji za pośrednictwem mediów społecznościowych ani nie wykorzystuje prywatnych kont do utrzymywania kontaktu z małoletnim, jeżeli kontakt ten nie pozostaje w bezpośrednim związku z

wykonywaniem obowiązków służbowych i nie odbywa się za pośrednictwem właściwych, oficjalnych kanałów komunikacji.

9. Komunikacja internetowa pracownika OHP z małoletnim uczestnikiem, związana z działalnością OHP, powinna odbywać się za pośrednictwem oficjalnych kanałów komunikacji i w sposób umożliwiający przejrzystość kontaktu. W przypadku konieczności bezpośredniej komunikacji z małoletnim należy, w miarę możliwości, prowadzić ją w sposób zapewniający dostęp do komunikacji także innemu pracownikowi OHP lub w ramach grupy komunikacyjnej obejmującej co najmniej jednego dodatkowego dorosłego uczestnika. Komunikacja powinna być ograniczona do spraw związanych z działalnością OHP i prowadzona z poszanowaniem prywatności oraz godności małoletniego.
10. Treść wiadomości kierowanych przez pracownika OHP do małoletniego powinna ograniczać się do informacji niezbędnych w związku z jego uczestnictwem w działalności OHP. Niedopuszczalne jest przesyłanie treści o charakterze seksualnym, naruszających godność małoletniego, ośmieszających go, wywierających presję lub mogących prowadzić do przekroczenia granic relacji zawodowej.
11. Pracownik OHP nie komunikuje się z małoletnim uczestnikiem za pośrednictwem prywatnych czatów, serwisów służących do gier internetowych, prywatnych komunikatorów lub innych nieoficjalnych kanałów komunikacji, **z wyjątkiem sytuacji uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, w szczególności sytuacją kryzysową, gdy komunikacja taka jest niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego.** W takich przypadkach należy, w miarę możliwości, zapewnić przejrzystość kontaktu i poinformować o nim właściwego pracownika OHP.
12. Za zagrożenia związane z korzystaniem przez małoletniego z internetu, mediów społecznościowych i innych mediów elektronicznych uznaje się w szczególności:
    a) **Dostęp do treści nielegalnych**, w tym materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie małoletnich, treści pornograficznych udostępnianych małoletnim, treści propagujących lub pochwalających wykorzystywanie seksualne małoletnich, treści o charakterze rasistowskim lub ksenofobicznym oraz innych treści, których rozpowszechnianie lub udostępnianie jest zabronione prawem.
    b) **Dostęp do treści szkodliwych lub nieodpowiednich dla wieku**, w szczególności przedstawiających przemoc, okrucieństwo, drastyczne obrazy, śmierć, znęcanie się nad ludźmi lub zwierzętami, zachowania autodestrukcyjne, samookaleczenia, samobójstwa, zażywanie substancji psychoaktywnych, przemoc, przestępczość, radykalizację i ekstremizm, a także treści dyskryminacyjne, poniżające lub promujące zachowania zagrażające zdrowiu i życiu.
    c) **Szkodliwe lub ryzykowne kontakty i usługi online**, w szczególności grooming, cyberprzemoc, szantaż, w tym szantaż na tle seksualnym, wyłudzanie lub rozpowszechnianie intymnych materiałów, presję rówieśniczą, kontakt z osobami podszywającymi się pod inne osoby, niebezpieczne formy kontaktu z nieznajomymi, hazard online oraz korzystanie z usług niedostosowanych do wieku.
    d) **Szkodliwe lub ryzykowne zachowania online**, w szczególności seksting, podejmowanie niebezpiecznych wyzwań internetowych, publikowanie lub rozpowszechnianie wizerunku albo informacji o sobie lub innych osobach w sposób zagrażający ich bezpieczeństwu, cyberprzemoc oraz wywieranie presji z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
    e) **Nadmierne lub problemowe korzystanie z urządzeń i usług cyfrowych**, w tym zachowania mogące prowadzić do uzależnień behawioralnych, ograniczenia aktywności fizycznej,

zaburzenia snu, pogorszenia koncentracji, ograniczenia bezpośrednich relacji społecznych lub zaniedbywania obowiązków.

f) **Ryzyka związane z dezinformacją, manipulacją i niewłaściwym wykorzystaniem narzędzi cyfrowych**, w tym sztucznej inteligencji, w szczególności tworzeniem lub rozpowszechnianiem fałszywych informacji, zmanipulowanych materiałów, treści naruszających prywatność lub wizerunek innych osób oraz bezrefleksyjnym korzystaniem z treści generowanych przez narzędzia sztucznej inteligencji.

13. Jeśli małoletni korzysta ze sprzętu lub sieci Wi-Fi udostępnianej przez OHP, dostęp do internetu może odbywać się:
    a) Pod nadzorem pracownika OHP, w szczególności podczas zajęć lub działań edukacyjnych.
    b) Bez bezpośredniego nadzoru pracownika – na przeznaczonych do tego urządzeniach znajdujących się na terenie jednostki OHP, z zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń technicznych.
    c) Za pośrednictwem zabezpieczonej sieci Wi-Fi OHP, zgodnie z zasadami określonymi przez jednostkę OHP.
14. Nie udostępnia się małoletniemu prywatnego urządzenia elektronicznego pracownika OHP. W sytuacji wyjątkowej, gdy użycie takiego urządzenia jest niezbędne do realizacji zadania służbowego lub zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego, korzystanie z urządzenia odbywa się w obecności pracownika będącego jego właścicielem, z zachowaniem zasad ochrony prywatności i zabezpieczenia znajdujących się na nim danych oraz treści.
15. W przypadku dostępu do internetu realizowanego pod nadzorem pracownika OHP pracownik informuje małoletniego o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu, odpowiedzialnego korzystania z urządzeń elektronicznych oraz ochrony prywatności, danych osobowych i wizerunku. Pracownik OHP podejmuje również działania adekwatne do wieku i możliwości małoletniego w celu ograniczenia ryzyka kontaktu z treściami lub zachowaniami zagrażającymi jego bezpieczeństwu.
16. OHP zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, higieny cyfrowej, ochrony danych osobowych, ochrony wizerunku, cyberprzemocy oraz reagowania na zagrożenia w sieci. Materiały powinny być dostępne w miejscach, w których małoletni korzystają ze sprzętu elektronicznego lub internetu, a także wykorzystywane podczas działań edukacyjnych i wychowawczych. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci zapewnia, w zakresie swoich kompetencji, stosowanie i aktualizowanie odpowiednich zabezpieczeń technicznych.
17. Jeśli OHP udostępnia małoletnim sprzęt elektroniczny z dostępem do internetu, osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci, w ramach wykonywanych obowiązków, okresowo sprawdza prawidłowość działania zabezpieczeń oraz, w miarę możliwości technicznych, weryfikuje, czy na urządzeniach przeznaczonych do swobodnego korzystania nie znajdują się treści zagrażające bezpieczeństwu małoletnich. W przypadku ujawnienia takich treści podejmuje się działania zmierzające do ich zabezpieczenia, usunięcia lub zablokowania oraz ustalenia okoliczności ich pojawienia się, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa.
18. W przypadku ujawnienia niebezpiecznych lub niedozwolonych treści osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci przekazuje informację o zdarzeniu koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP lub innej osobie wyznaczonej do przyjmowania zgłoszeń i podejmowania działań interwencyjnych. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że małoletni może być pokrzywdzony lub narażony na krzywdzenie, stosuje się odpowiednią procedurę interwencji obowiązującą w OHP.

19. W miarę posiadanych możliwości organizacyjnych osoba odpowiedzialna za realizację działań dotyczących bezpieczeństwa cyfrowego, we współpracy z pracownikami pedagogicznymi OHP, organizuje lub wspiera zajęcia dotyczące bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu. Tematyka zajęć powinna być dostosowana do wieku, potrzeb i możliwości poznawczych uczestników oraz obejmować w szczególności higienę cyfrową, cyberprzemoc, ochronę danych i wizerunku, krytyczną ocenę informacji, bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych oraz odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji.
20. Pracownik OHP czuwa nad bezpiecznym korzystaniem przez małoletniego z mediów elektronicznych, w szczególności reaguje na sytuacje mogące naruszać jego godność, bezpieczeństwo lub prywatność. Pracownik informuje małoletniego o zasadach odpowiedzialnego utrwalania i publikowania wizerunku własnego oraz innych osób, a także o konieczności rozważnego udostępniania informacji i materiałów w mediach społecznościowych.
21. W celu wzmacniania bezpieczeństwa online OHP, w miarę posiadanych możliwości organizacyjnych, **prowadzi cykliczne działania edukacyjne skierowane do pracowników oraz uczestników OHP** dotyczące w szczególności bezpieczeństwa w sieci, cyberprzemocy, ochrony danych osobowych i wizerunku, higieny cyfrowej, uzależnień behawioralnych, krytycznej oceny informacji, odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych oraz bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.
22. OHP, w ramach działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych, promuje wśród małoletnich uczestników zasady higieny cyfrowej, w szczególności świadome i umiarkowane korzystanie z urządzeń elektronicznych, zachowanie równowagi pomiędzy aktywnością online i aktywnością poza siecią, dbałość o odpowiednią ilość i jakość snu, koncentrację, relacje interpersonalne oraz ograniczanie korzystania z urządzeń elektronicznych w sytuacjach, w których ich używanie nie jest niezbędne.
23. **Jednostki OHP, w miarę posiadanych możliwości organizacyjnych, tworzą warunki do podejmowania przez małoletnich uczestników aktywności off-line,** w szczególności aktywności ruchowej, rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej, społecznej i integracyjnej, rozwijającej zainteresowania, relacje rówieśnicze, samodzielność oraz umiejętności współpracy. Organizacja zajęć powinna, w miarę możliwości, zapewniać równowagę pomiędzy aktywnościami wykorzystującymi urządzenia cyfrowe a formami pracy i spędzania czasu bez ich użycia.
24. W ramach działań wychowawczych i profilaktycznych pracownik OHP wspiera małoletniego w rozwijaniu umiejętności świadomego, krytycznego i odpowiedzialnego korzystania z internetu, mediów społecznościowych oraz narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję. **Działania te powinny uwzględniać rozpoznawanie nadmiernego lub problemowego korzystania z urządzeń i usług cyfrowych, presji związanej z aktywnością w mediach społecznościowych, manipulacji i dezinformacji,** a także promowanie bezpiecznych i wartościowych form spędzania czasu poza środowiskiem cyfrowym, w tym aktywności fizycznej, kontaktów bezpośrednich, rozwijania zainteresowań i uczestnictwa w życiu społecznym.

VI. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

A. <u>Założenia ogólne.</u>

1. OHP, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia:
   a) Najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletniego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
   b) Ochronę wizerunku małoletniego kierując się odpowiedzialnością i rozwagą ochrony dóbr osobistych wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków.
2. Utrwalanie, przetwarzanie, używanie, publikowanie wizerunku małoletniego znajdującego się na zdjęciu, nagraniu bądź na jakimkolwiek nośniku musi być dokonywane rozważnie i ostrożnie. Działania tego rodzaju są dopuszczalne wyłącznie w celu celebrowania sukcesów małoletniego, dokumentowania działań lub funkcjonowania OHP (np. podczas zorganizowanych aktywności), przy zachowaniu bezpieczeństwa małoletniego.
3. Zdjęcia bądź nagrania są realizowane bez dyskryminacji na jakiekolwiek cechy.
4. W każdym wypadku należy kierować się dobrem i godnością małoletniego. Materiał zawierający jego wizerunek nie może być uwłaczający lub obrażający go, pokazywać sytuacji, które bez kontekstu wydają się ośmieszające, niewłaściwe, pokazywać przekroczeń strefy intymnej i nagości, utrwalać stereotypów. W celu ochrony małoletniego przed działaniami naruszającymi jego dobro, w trakcie rejestracji:
   a) Małoletni musi być ubrany, a sytuacja utrwalana na zdjęciu/nagraniu nie może być dla niego poniżająca, ośmieszająca ani ukazywać go w negatywnym kontekście.
   b) Zdjęcia/nagrania małoletniego powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez niego i w miarę możliwości przedstawiać go w grupie, nie pojedynczo.
5. Zabronione jest ujawnianie w trakcie rejestracji jakichkolwiek informacji dotyczących małoletniego, w tym jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej.
6. Wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego utrwalania i rozpowszechniania wizerunku małoletniego należy rejestrować i zgłaszać koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP.
7. Szczególną uwagę należy zachować w ramach współpracy OHP ze sponsorami wspierającymi przedsięwzięcia z udziałem małoletnich. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, w których sponsorzy przekazują małoletniemu np. paczki świąteczne, pomoc okolicznościową. W działaniach tych nie jest wskazane utrwalanie wizerunku małoletniego mogące naznaczać jego sytuację rodzinną, materialną lub inną.

B. <u>Rejestrowanie wizerunku.</u>

1. Utrwalanie wizerunku małoletniego jest możliwe tylko wtedy, jeśli kierownik jednostki OHP został o tym poinformowany i wyraził na to zgodę oraz uzyskano zgodę rodziców/opiekunów prawnych, a także zgodę małoletniego.
2. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych i małoletniego nie jest wymagana.
3. Należy rozdzielić zgodę na utrwalanie wizerunku od zgody na upublicznianie wizerunku. Jeśli małoletni, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku, należy respektować ich decyzję i z wyprzedzeniem ustalić z nimi, w jaki sposób osoba rejestrująca aktywności będzie mogła zidentyfikować małoletniego, aby nie utrwalać jego wizerunku na

zdjęciach indywidualnych i grupowych. Przyjęte rozwiązanie nie może być wykluczające dla małoletniego, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

4. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (np. wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) lub małoletni uczestniczy w wydarzeniu rejestrowanym przez media, należy zadbać o jego bezpieczeństwo poprzez:
    a) Zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania zasad określonych w niniejszych *Standardach.*
    b) Zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia.
    c) Niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z małoletnim bez nadzoru pracownika OHP.
    d) Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletniego, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni oraz małoletni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
5. Pracownikowi OHP nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku małoletniego bez pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych i małoletniego oraz bez zgody kierownika jednostki.
6. Pracownik OHP nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie przekazuje mediom kontaktu do ich opiekunów i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik OHP jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może podjąć decyzję o skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu ustalenia procedury wyrażenia przez nich zgody na kontakt z mediami.

C. <u>Upublicznianie wizerunku.</u>

1. Upublicznienie przez pracownika OHP wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiejkolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletniego.
2. Zgoda, o której mowa w niniejszym rozdziale, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.com w celach promocyjnych) i przez kogo.
3. Należy unikać podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi małoletniego z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie, to używamy tylko imienia, wyjątek stanowią sytuacje, kiedy rodzic/opiekun prawny wyraża na to zgodę.
4. Publikacja zdjęć dopuszczalna jest na wymienionych wcześniej zasadach wyłącznie w okresie wyznaczonym w pisemnej zgodzie rodzica/opiekuna prawnego.

D. <u>Przechowywanie materiałów zawierających wizerunek.</u>

1. Materiały zawierające wizerunek małoletniego należy przechowywać w sposób zgodny z prawem i zapewniający jego ochronę.
2. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania, w miarę możliwości, należy przechowywać w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne w folderze chronionym. Dostęp do zabezpieczonych zdjęć i nagrań mogą mieć wyłącznie osoby do tego upoważnione przez kierownika jednostki.

3. Nośniki analogowe i elektroniczne należy przechowywać przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub ustalony okres.
4. Zabronione jest przechowywanie materiałów elektronicznych zawierających wizerunki małoletniego na nośnikach nieszyfrowanych oraz mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną.
5. Wizerunek małoletniego należy rejestrować, w miarę możliwości, przy pomocy służbowych urządzeń rejestrujących (tj. telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych, kamer). W szczególnych przypadkach dopuszcza się możliwość używania przez pracownika OHP prywatnych urządzeń – każdorazowo taki materiał powinien być usuwany z nośnika prywatnego od razu po umieszczeniu go w wskazanych przez kierownika jednostki nośnikach analogowych lub elektronicznych.

E. <u>Rejestrowanie wizerunków do prywatnego użytku.</u>

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie prawni lub uczestnik OHP rejestruje wizerunek małoletniego do prywatnego użytku, należy na początku każdej sytuacji poinformować go o tym, że:

a) Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunek małoletniego i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby.
b) Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunek małoletniego nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni i sam małoletni wyrażą na to zgodę.
c) Przed publikacją zdjęcia/nagrania on-line zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletniego.

<u>Uwaga:</u>

- **W przypadku gdy małoletni nie wyraża zgody** na wykorzystanie, przetwarzanie, publikowanie zdjęć/nagrań zawierających jego wizerunek – **należy odstąpić od tej czynności**, albowiem <u>małoletni mają również zagwarantowane prawa i wolności,</u> które należy szanować i przestrzegać.
- Zalecana jest pisemna forma zgód, o których mowa w niniejszym rozdziale.

VII. Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego

1. Pracownik pedagogiczny OHP jest zobowiązany do współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestnika małoletniego.
2. W dokumentacji małoletniego uczestnika znajdują się dane kontaktowe do rodziców/opiekunów prawnych i każdy pracownik pedagogiczny ma możliwość wglądu do danych kontaktowych na wypadek konieczności skontaktowania się z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie spraw wychowawczo-opiekuńczych dotyczących uczestnika.
3. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez uczestnika prawa, obowiązujących w jednostce OHP zasad związanych z bezpieczeństwem, czy innych przejawów demoralizacji niezbędne jest powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych.
4. W celu rozwiązywania zaistniałego problemu pracownik OHP na bieżąco prowadzi działania wychowawcze i ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczestnikiem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi, prowadzi rozmowę interwencyjną z uczestnikiem, prowadzi rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec uczestnika.
5. **Brak współpracy ze strony rodziców/opiekunów prawnych powoduje konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem (np. sąd rodzinny, policja, prokuratura).**
6. Miejscem kontaktów rodziców/prawnych opiekunów z kadrą pedagogiczną, w zależności od problemu i potrzeb, jest jednostka OHP/szkoła/zakład pracy.
7. Rodzice/opiekunowie prawni na etapie rekrutacji uczestnika do OHP są powiadamiani o zasadach współpracy z kadrą, ich obowiązkach i odpowiedzialności za współpracę, o terminach dyżurów i możliwościach konsultacji w kwestii monitorowania sytuacji wychowawczej uczestnika oraz rozwiązywania bieżących problemów.
8. Spotkania odbywają się w formie: zebrań ogólnych z rodzicami/opiekunami prawnymi, rozmów indywidualnych, konsultacji, spotkań w terminach zgodnych z potrzebami OHP lub rodziców/ opiekunów prawnych.
9. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo pracownik OHP może wezwać rodziców/opiekunów prawnych w trybie pilnym - telefonicznie lub w formie elektronicznej m.in. e-mail, czy sms i pisemnej.
10. Obecność rodziców/prawnych opiekunów na zebraniach odnotowuje wychowawca w Indywidualnym planie wychowawczym/dzienniku zajęć wychowawczych krótką informacją podsumowującą indywidualne spotkanie z rodzicem/opiekunem prawnym, a w przypadku gdy sprawa jest poważna (czyn zabroniony, naruszenie bezpieczeństwa, demoralizacja, eksperymentowanie ze środkami odurzającymi, stanie się ofiarą przemocy lub inne poważne zdarzenia), przedstawiciel kadry sporządza *notatkę służbową*. Wszystkie uzgodnienia między jednostką OHP i rodzicami/prawnymi opiekunami dołącza się do dokumentacji wychowawczej.
11. O problemach, wynikłych w trakcie kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, wykraczającymi poza kompetencje wychowawcy, należy niezwłocznie poinformować kierownika jednostki OHP.
12. Rodzice/opiekunowie prawni są zapoznawani ze *Standardami* oraz poświadczają to zapoznanie poprzez złożenie podpisu lub podpisem elektronicznym m.in. ePUAP, czy podpisem elektronicznym kwalifikowanym.

VIII. Zasady przeglądu i aktualizacji *Standardów*

1. Przyjęte *Standardy* są weryfikowane pod kątem prawidłowości ich stosowania, a także aktualizowane z uwagi na bieżące uwarunkowania, np. zmiany w aktach prawnych, szczególne okoliczności, wpływające na zmiany kompetencji instytucji lub nowe priorytety oraz potrzeby małoletniego, wynikające z ankiet wśród pracowników i uczestników, uwagi i potrzeby, wnioski wyciągane z podejmowanych interwencji.
2. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP, jako osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Standardów* oraz za proponowanie w nich zmian, zgodnie z właściwością terytorialną, przeprowadza **co najmniej raz na 2 lata** od daty wdrożenia *Standardów*, ankietę monitorującą poziom ich realizacji:
    a) Ankieta ewaluacyjna – pracownik OHP.
    b) Ankieta ewaluacyjna – małoletni uczestnik OHP.
3. W ankiecie pracownicy OHP oraz osoby małoletnie mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia.
4. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP, zgodnie z właściwością terytorialną odpowiada za opracowanie wyników ankiet oraz ocenę zgodności *Standardów* z obowiązującymi przepisami prawa, a także sporządzenie na tej podstawie raportu z ewaluacji, który następnie przekazuje koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP jednostki sprawującej nadzór.
5. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP na poziomie ogólnopolskim odpowiada za przeprowadzenie analizy wyników ankiet i ocen oraz wprowadzenie do *Standardów* niezbędnych zmian, a następnie poinformowanie o tym koordynatorów na podległym poziomie organizacji OHP.

Podstawa prawna

(stan na 30 czerwca 2026 r.)

1. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.
2. Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.
7. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.
8. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy.
12. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
13. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
14. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.
15. Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym.
16. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
18. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
19. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
21. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
22. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
23. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
24. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.
25. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
26. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 listopada 2025 r. w sprawie szczegółowych zadań i struktury Ochotniczych Hufców Pracy**.**
27. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO).
28. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
29. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
30. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".